

Nye rammevilkår, markedsendringer og spektrumsbehov frem mot neste teknologiskifte

Kristin Kvisli

Frekvensforum 14.10.2026

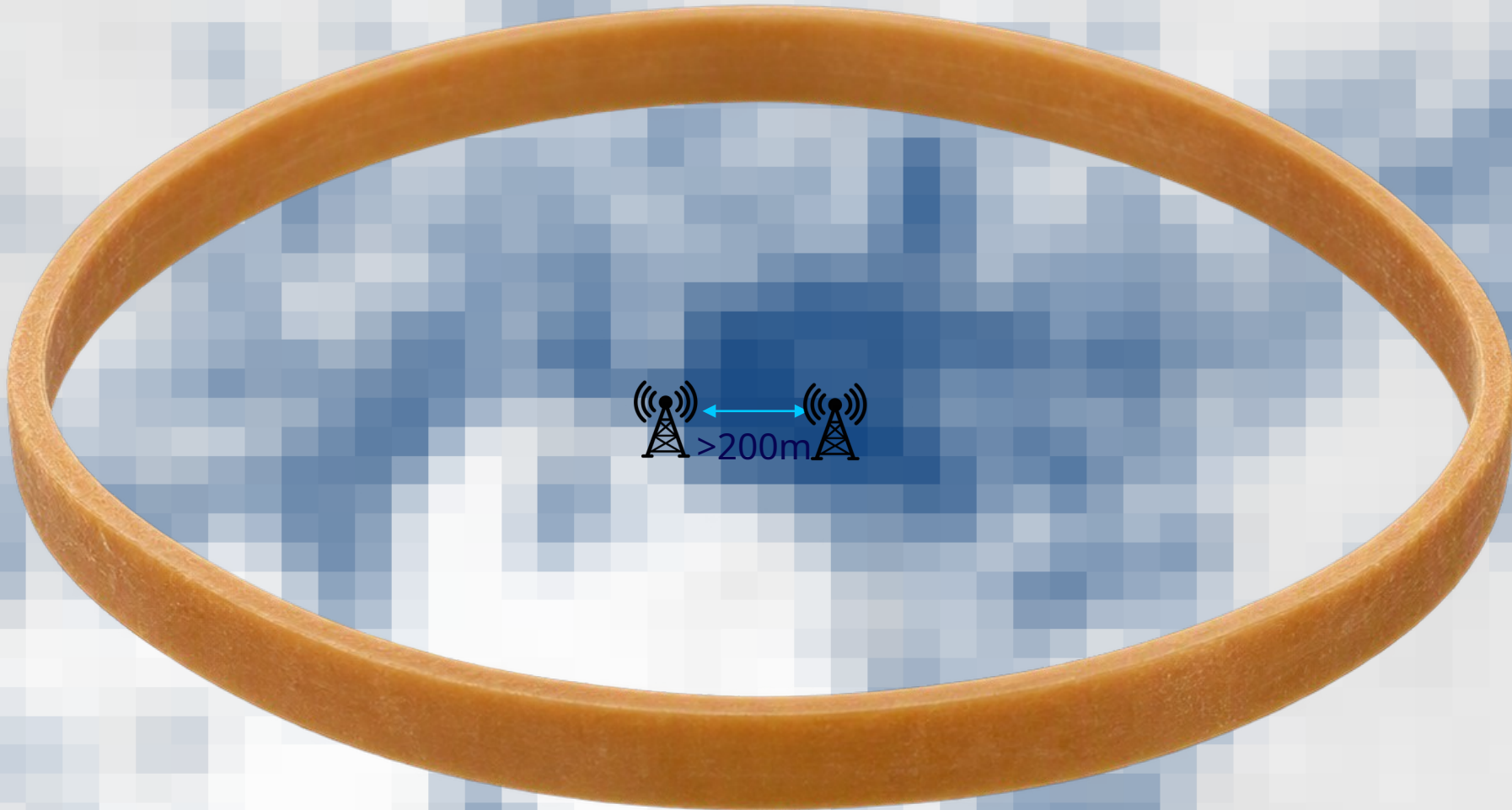


Norge har svært gode mobilnett!

- På tross av utfordrende geografi
- Avhengigheten øker
 - Nødnett, Forsvaret, industriaktører og folk flest
- Krav til sikkerhet, driftssikkerhet og oppetid øker
- Det er i samfunnets interesse at nettene er best mulige, og kan utvikles til å gi nye kvalitetstjenester fremover- Frekvenstilgang er en av nøkkelfaktorene.
- Kvalitetsnett kommer gjennom gode rammebetingelser og sunn konkurranse.



Har mobiloperatørene nok spektrum?



*Svaret finnes ikke
Nettet tilpasses
spektrumsporteføljen*

Har mobiloperatørene nok spektrum?

- Mobilteknologi er en “ny” tjeneste.
- Hva om kabalen ble lagt helt på nytt?



Konkret om nye bånd

- 1500 MHz
 - + Gode dekningsegenskaper
 - Mangler Up Link
 - krever nytt utstyr/rollout.
 - > Et godt bånd, men mye mindre anvendelig enn 700,800 og 900 MHz
- 26 GHz
 - Begrenset terminalstøtte
 - Dekning kun helt lokalt
 - > Lav verdi. Til bruk i spesialiserte tilfeller
- Sub 700 MHz / 600 MHz
 - +Gode dekningsegenskaper
 - Avhengig av naboland
 - > I fremtiden kan dette bli et godt bånd på linje med andre lavbånd, men mye jobb gjenstår. Bedre å komme sent med godt.
- 6 GHz
 - + Langt bedre dekning enn 26 GHz
 - > Et brukbart bånd til neste generasjon/utstyrsskifte



Nytt europeisk regelverk - DNA i et frekvensperspektiv

- Rammebetingelsene må være forutsigbare
 - Mobilnett planlegges år frem i tid med utgangspunkt i dagens portefølje av frekvenser.
 - Færre frekvenser kan gå kraftig ut over kvaliteten- spesielt om det er kort varsel
 - Investeringsyklus henger ikke sammen med varigheten på tillatelsen
- Løsningen er langvarige tillatelser
 - Automatisk fornyelse /evigvarende tillatelser
 - Gir forutsigbarhet på frekvensporteføljen og kostnader knyttet til porteføljen.
- Auksjon er neppe veien inn for nye aktører i fremtiden. Markedet utvikles gjennom oppkjøp og samarbeid.
- Unntak i regelverket dersom forutsetningene endrer seg.



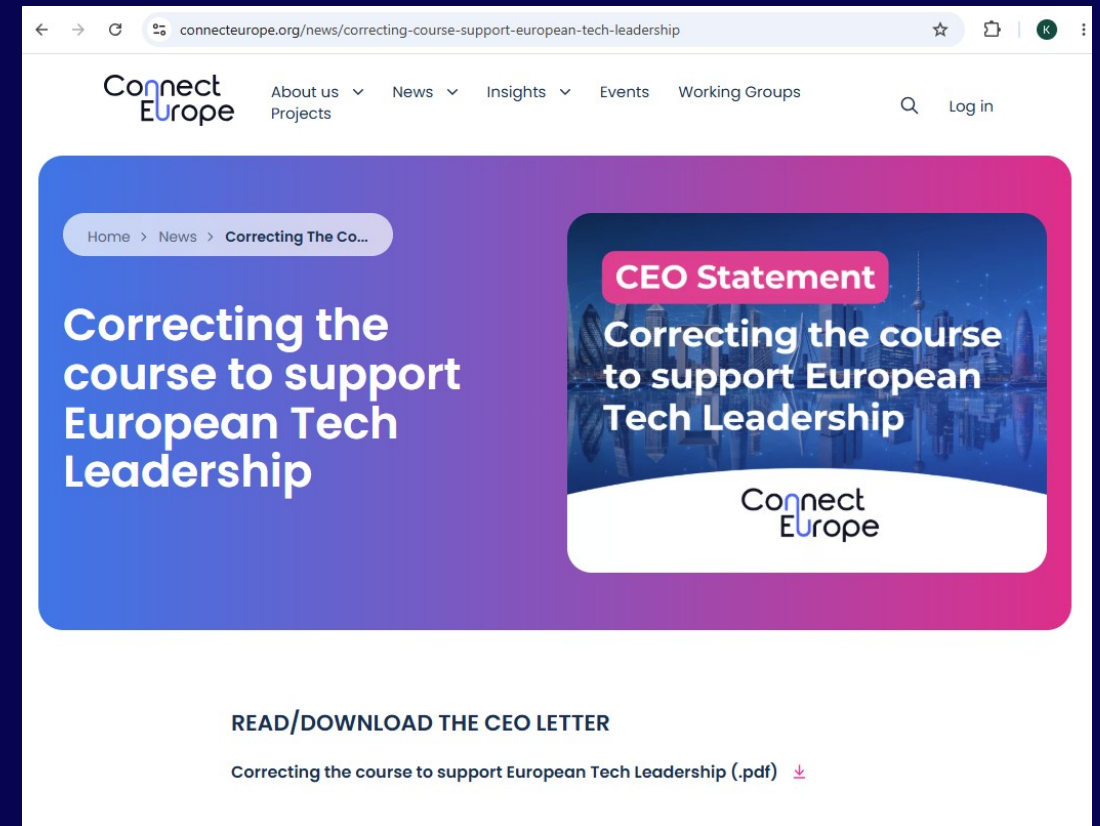
DNA- Topplerfokus

- **Unlock capital for network deployment.**

Co-legislators should be in full support of indefinite spectrum licences by default, with a minimum 40-year term in exceptional cases, as proposed by the Commission. In the past 12 years, the European telecoms industry has spent €110 billion on spectrum licenses [v].

Moving away from frequent auctions is one of the most immediate ways to redirect capital towards investments in 5G, fibre and future 6G, which is so essential for competitiveness.

- Benedicte Schilbred Fasmer, President and CEO, Telenor Group (+ 16CEOs)



Verdisetting av spektrum for mobil.

- Historiske priser har vært høye (noen land høyere enn andre)
 - Knappe ressurser for en tjeneste i sterk vekst
 - Som følge av standardisering og harmonisering
 - Ikke som følge av egenskapene til frekvensene
 - Særegne norske frekvensavgifter i enkelte mobilbånd
- Hvor langt inn i fremtiden skal frekvenser til mobil ha en helt annen status enn annen frekvensbruk?
- Marginalverdien av spektrum for operatørene går ned, slik at det er samfunnshensyn – altså bedre tjenester - uten nødvendigvis proporsjonal betalingsvilje for tjenesten, som i større grad vil drive behovet for mer spektrum til mobil.

Oppsummering

- Man kan ikke stille spørsmålet om hvor mye frekvenser man trenger
 - Det blir «aldri» nok, men marginalverdi for nytt spektrum går ned.
- Gammelt spektrum er bedre enn nytt spektrum
- Økt spektrum gir muligheter for godt nett og nye tjenester
- Historisk tanke om at mobilspektrum er noe helt eget, med forventning om høy inntekt til staten er ikke bærekraftig fremover.

